

Mål nr 05-001
P.ans. 0100202-1

PATENTBESVÄRSRÄTTENS

DOM

meddelad 2009-03-25 efter överklagande av Patent- och registreringsverkets beslut, se bilaga 1.

Klagande: FA (sökande)

Ombud: Bergenstråhle & Lindvall AB

Målet gäller: Patent på "Röstningssystem".

DOMSLUT

Patentbesvärsrätten undanröjer det överklagade beslutet och visar ansökningen åter till Patentverket för fortsatt handläggning.

EE

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Linnégatan 87 D	08-783 38 50	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN OCH FRAMSTÄLLT YRKANDE

FA ansökte den 24 januari 2001 om patent på ”Röstningssystem”. Patentverket avslog ansökningen och fann i det överklagade beslutet att det i patentkraven angivna systemet saknade teknisk karaktär och att patentkraven därmed inte angav något patenterbart med hänvisning till vad som anges i 1 § patentlagen (PL).

Det patentsökta systemet

I den till ifrågavarande patentansökning hörande beskrivningen anges bl.a. följande om det patentsökta systemet och dess ändamål.

Föreliggande uppfinning avser ett system för röstning på eller betygssättning av förslag eller frågor. - - Det är ett syfte med föreliggande uppfinning att anvisa ett system för röstning eller betygssättning av förslag eller frågor, som möjliggör användares aktiva medverkan vid olika skeden i ett röstnings- eller betygssättningsförfarande såsom vid urval av förslag för utvärdering eller vid fastställande av agenda.

Det här beskrivna systemet är ett kommunikationsverktyg med många värdefulla egenskaper. Systemet kan ses som ett informationsfilter med kapacitet att skilja intressant information från ointressant. Denna filterfunktion realiserar genom aktivt deltagande av ett flertal användare: Det är användarna som utgör själva filtret. Genom att ett stort antal användare kan engageras i processen kan systemet också beskrivas som ett verktyg för att ta tillvara och uppmuntra engagemang och kompetens. Sammanfattningsvis kan systemet beskrivas som ett verktyg för aggregering av preferenser - ett slags omröstningsverktyg med kapacitet att hantera ett stort antal förslag.

Systemet är lämpat för användning i flera skeden av en kommunikations-/beslutsprocess. I en beslutsprocess ingår ofta momenten (1) fastställande av agenda, (2) diskussion, (3) förhandlingar och (4) fastställande av utfall. I de tre första momenten är antalet deltagare alltid begränsat med hittills tillgängliga metoder. Antalet deltagare i moment (4) är också begränsat, om inte mängden av tillgängliga alternativ kan göras överskådlig. Praktiskt handhas agendans fastställande (1) av ett mycket litet antal personer, ofta en person och i princip aldrig fler än tio. I en diskussion (2) kan några hundra personer engageras, om strikta mötesformalia används. I praktiken går det inte att föra en meningsfull diskussion med mer än omkring 1000 aktiva deltagare. Denna gräns gäller även för hittills tillgängliga elektroniska diskussionsfora. En diskussion med så många deltagare är dessutom trög och svårhanterlig och fordrar stort tålamod av alla som är med. Förhandlingar (3) inkluderande kompromisser och köpsläende ("kohandel") måste också föras i en grupp med begränsad storlek. Här brukar några tiotal personer kunna engageras. Meningsfullt deltagande av mer än 100 individer är knappast möjligt. För fastställande

av utfall (4) gäller att ett obegränsat antal individer kan delta (omröstning), förutsatt att deltagarna ges praktisk möjlighet att överblicka de valbara alternativen.

Systemet möjliggör meningsfullt och lättillgängligt deltagande av ett obegränsat antal personer i samtliga ovan nämnda moment. För moment (4) gäller dessutom, att mängden av tillgängliga alternativ inte behöver vara överblickbar för den enskilda individen. Det är möjligt att hantera ett stort antal komplexa alternativ.

Yrkande

I Patentbesvärsrätten har FA vidhållit patentansökningen med nya patentkrav inkomna den 5 januari 2005.

De nya patentkraven avser en anläggning och definierar denna på följande sätt i de självständiga patentkraven 1 och 10.

1. Anläggning för fortlöpande selektion av förslag ur en mängd förslag eller ur ett inkommande ständigt flöde av förslag innefattande
 - en server med ett minne innefattande en minnesarea för lagring av en förslagsdatabas, till vilken inkommande förslag förs och vilken innehåller information om förslagen, så att minnesarean innefattar en minnesplats för varje förslag för lagring av information för förslaget,
 - användarorgan kopplade till servern, varvid varje användarorgan innefattar
 - - visningsorgan för att möjliggöra för en användare av användarorganet att ta del av information lagrad i minnesarean i servern på minnesplatserna för förslag, och
 - - inmatningsorgan för att möjliggöra för användare av användarorganen att inmata information, varvid varje inmatningsorgan innefattar organ för att till fält ingående i minnesplatsen för förslag i minnesarean i servern inmata information om ställningstagande till förslag eller betyg på förslag, till vilket respektive minnesplats hör och vilket befinner sig i ett betygssättningsstadium,
- k ä n n e t e c k n a d a v
- att minnet i servern är anordnat, så att i minnesarean minnesplatsen för varje förslag innefattar ett statusfält, i vilket lagras en indikation på det stadium, i vilket det till minnesplatsen hörande förslaget befinner sig, varvid indikationen kan peka på ett av minst tre, i en given ordningsföljd anordnade stadier, vilka förutom betygssättningsstadiet innefattar
 - - ett efter betygssättningsstadiet direkt följande utvärderingsstadium, och
 - - ett efter utvärderingsstadiet direkt följande stadium,
 - att servern innefattar processorgan för att i en bakgrundsprocess, i beroende av från användarna medelst användarorganen inmatad och lagrad information och enligt förutbestämda regler, vilka regler är unika för förslag, för vilka indikationerna lagrade på deras minnesplatser anger att de befinner sig i samma stadium, så att reglerna är unika för varje stadium resp. för varje förflyttning av förslag från ett stadium till ett direkt följande stadium,
 - - automatiskt bortta den i minnet för förslag lagrade informationen, så att därigenom förslag utgår ur förslagsdatabasen, och

- - automatiskt ändra indikationerna lagrade för förslagen, så att däri-
genom förslag förflyttas i ordningsföljd mellan stadierna,
- varvid processororganen är anordnade att utföra bakgrundsprocessen, så
att för förslag, för vilka indikationerna lagrade i deras statusfält anger att
de befinner sig i utvärderingsstadiet, den för dessa förslag på deras
minnesplatser lagrade informationen om ställningstaganden resp. betyg,
som har inmatats och lagrats, när indikationen för dessa förslag som är
lagrad i deras statusfält angav att de befinner sig i betygssättningsstadiet,
utvärderas, så att för endast ett förutbestämt antal förslag ändras deras
indikationer lagrade i statusfältet på deras minnesplatser till att ange det
direkt efter utvärderingsstadiet följande stadiet vid slutet av periodiskt
upprepade cykler, medan för övriga förslag, för vilka indikationerna lagrad
i deras statusfält anger att de befinner sig i utvärderingsstadiet, den för
dessa förslag på deras minnesplatser i minnesarean lagrade informationen
borttas, varigenom dessa övriga förslag utgår ur förslagsdatabasen.

10. Anläggning för fortlöpande interaktiv selektion av förslag ur en stor
mängd förslag eller ur ett inkommande ständigt flöde av förslag inne-
fattande

- en förslagsdatabas, till vilken inkommande förslag förs och vilken inne-
håller information om förslagen, varvid förslagen förkastas eller förflyttas
från ett stadium till ett följande stadium, varvid stadierna är anordnade i
en given ordningsföljd och innefattar minst två olika stadier, av vilka ett
är ett utvärderingsstadium,
- - visningsorgan för att möjliggöra för användare att ta del av förslag i
databasen, och
- - inmatningsorgan för att inmata information, varvid inmatningsorganen
innefattar organ för att till databasen inmata ställningstagande till förslag
eller betyg på förslag,

k ä n n e t e c k n a d av att anläggningen innefattar en server för att ut-
föra en bakgrundsprocess, vilken innefattar delprocesser eller är i stånd
att initiera delprocesser utförda av servern och vilken är anordnad att
förkasta förslag i utvärderingsstadiet eller att förflytta förslag i utvärde-
ringsstadiet till ett direkt därefter följande stadium, varvid delprocesserna
innefattar:

- en första delprocess för att vid varje tidpunkt inbördes jämföra förslag i
utvärderingsstadiet baserat på ett vid tidpunkten gällande resultat av
användarnas ställningstagande till eller betygssättning,
- en andra delprocess för att med hjälp av resultatet av den första del-
processen för inbördes jämförelse sortera förslag för att finna selekterade
förslag, och
- en tredje delprocess för förflyttning av selekterade förslag funna i den
andra delprocessen för sortering till ett följande stadium och för att för-
kasta icke selekterade förslag.

Grund

Som grund för sin talan har FA åberopat att den i patentkraven
definierade anläggningen har teknisk karaktär.

Utveckling av talan

FA har i Patentbesvärsträtten till utveckling av sin talan hänvisat till vad han anfört i Patentverket och här lagt till bl.a. följande.

För bedömning av en uppfinnings tekniska karaktär är det inte möjligt, att på sätt som görs i avslagsbeslutet, först ta bort alla kända komponenter från ett patentkrav och därefter bedöma om det kvarvarande har teknisk karaktär. Det som anges i ett patentkrav måste alltid bedömas i sin helhet. - - -

Det bör noga beaktas vad som står i PL 1 §:

Som en uppfinning anses aldrig vad som enbart är

1. en upptäckt, vetenskaplig teori eller matematisk metod,
2. en konstnärlig skapelse,
3. en plan, regel eller metod för intellektuell verksamhet, för spel eller för affärsverksamhet eller ett datorprogram, eller
4. en presentation av information.

Ordet "enbart" kan här understrykas. Mitt system såsom det definieras i patentkraven kan aldrig betraktas vara t ex enbart "ett datorprogram" eller enbart "en plan, regel eller metod för intellektuell verksamhet" och det kan dessutom "tillgodogöras industriellt". Det är därför helt tydligt en uppfinning i patentlagens mening.

På ett allmännare plan kan följande sägas. Under och efter elektronikens uppsving med början på 1960-talet blev det möjligt att bygga upp system med elektroniska logiska kretsar för styrning av alltmer komplicerade processer och förfaranden på ett helt annat sätt än tidigare. I denna nya värld av möjligheter kan olika samverkande delsteg och programrutiner sägas motsvara olika komponenter varav rent mekaniska system är uppbyggda, dvs de kan motsvaras av exempelvis axlar, lager, transmissioner, hylsor, hållare, etc. Av någon anledning synes denna insikt ha svårt att tränga in i praxis inom patentområdet. Man synes ha ansett att eftersom sådan delsteg och programrutiner i sig själva inte uppfyller kriterierna ovan för vad som anses som en uppfinning, kan inte heller ett system som väsentligen är uppbyggt därav uppfylla kriterierna. Detta torde dock inte vara en korrekt uppfattning.

I mitt uppfunna system utförs sålunda olika delsteg, i vilka inmatad information bearbetas och vilkas resultat kan visas av ett visningsorgan. Systemet är därför inte heller enbart "en presentation av information" även om presentation av information ingår som steg i systemet.

I de "SKÄL" som anges i Patent- och Registreringsverkets Avslagsbeslut av 2004-10-27 sägs bl a

"De tekniska särdrag som anges i kraven, såsom en databas, en server, visningsorgan och inmatningsorgan, utgörs av allmänt kända och generella tekniska hjälpmedel vilka inte bidrar till att ge uppfinningen någon teknisk karaktär".

För mig framstår det som om denna mening innehåller en självmotsägelse eftersom först anges att det finns "tekniska särdrag" men därefter sägs att de inte ger uppfinningen en "teknisk karaktär".

Man skulle t ex kunna jämföra med ett förfarande för styrning av vattenhalt inom pappersindustrin, varvid man genom ett nytt utvärderingsförfarande kan framställa bättre och säkrare styrparametrar, som kan visas för en operatör på en bildskärm. Operatören kan då vidta lämpliga åtgärder. Ett sådant system innehåller också tekniska särdrag som är "allmänt kända och generella tekniska hjälpmedel" men skulle knappast för detta anses sakna "teknisk karaktär".

Förfarandet för styrning och presentation av information enligt det avgörande i EPO:s besväravdelning [T 1001/99], till vilket hänvisas i vår svarsskrivelse av 24 februari 2004, innehåller också enbart "allmänt kända och generella tekniska hjälpmedel" men anses inte därför sakna "teknisk karaktär".

Det torde till och med kunna sägas att uppfinningar allmänt sett är uppbyggda av tekniska komponenter som är allmänt kända och därmed generella. Det är i stället en ny uppfunnen samverkan mellan komponenterna som leder till en uppfinning.

DOMSKÄL

I målet aktualiseras i första hand frågan hur anläggningen enligt patentkraven förhåller sig till det patenträttsliga uppfinningsbegreppet i 1 § första stycket PL med den avgränsning som kommer till uttryck i bestämmelsens andra stycke punkterna 3 och 4, där det anges att som uppfinning anses aldrig vad som enbart är

- en plan, regel eller metod för intellektuell verksamhet, för spel eller för affärsverksamhet eller ett datorprogram, eller
- en presentation av information.

Beträffande tillämpningen av 1 § PL avseende begreppet uppfinning och undantagen från detta begrepp, med beaktande av här och vid det Europeiska patentverket (EPO) utvecklade praxis, hänvisas till vad som redovisats i Patentbesvärsträttens domar i målen 04-059 och 04-329.

De nu aktuella patentkraven avser en anläggning för fortlöpande selektion av förslag. En sådan anläggning kan inte anses falla

under något av de i 1 § PL angivna undantagen. Enligt patentkravets 1 lydelse ingår i anläggningen olika anordningar såsom en server och till denna kopplade användarorgan, medan anläggningen enligt patentkravet 10 innefattar anordningar i form av en server, visningsorgan och inmatningsorgan. Dessa anordningar får var för sig anses vara av teknisk art, vilket ger anläggningen, enligt respektive patentkrav, som helhet teknisk karaktär.

Av det anförda följer att det inte föreligger hinder mot patent på det av Patentverket anförda skälet. Ansökningen skall därför, med beaktande av instansordningsprincipen, återförvisas till Patentverket för fortsatt handläggning på grundval av de patentkrav som inkom den 5 januari 2005.

Patentbesvärsträttens prövning har endast avsett frågan om det som anges i patentkraven har teknisk karaktär och om det faller under något av de i 1 § PL angivna undantagen. Det ankommer på Patentverket att fortsätta prövningen av om anläggningen enligt patentkraven uppfyller övriga patenterbarhetskriterier.

Per Carlson

Stefan Svahn
Referent

Håkan Sandh

Enhälligt